

N°. 30.

Seftdeenâ, 28. Juli (9. August)

1873.

Makfa par gadur: Makjas weſſis 1 rubl., paſtes nauda 60 lap.

N a h d i t a j s.

Geſchſemmes ſinnas. No Wakkas: ſloblotaju ſapulze. No Limbaſchem: ſirgu ſagſchana. No Nehwales: ſuhrmannu nemeeri. No Kurſemmes: bresmigs peſtkons Aſwiſſkôs. No Leepojas: jauna eſberu baſniġu un nemeeri par to. No Suddalas: leels ugguns grehſts. No Dinaburgas: ſalbatu munſterefchana. No Pehterburgas: laimeswehlefchana muhſu Keiſereeni. No Maſtawas: wezza nauda atraſta, — leelas iſbailes no lahda ſwehra. No Uralokas: ſiliti augli, Siſirijas mehris. No Obeſſas: kugga grimſchana.

Ahrſemmes ſinnas. No Wihnes: ſloblotaji teel maſat apſpeesti. Schabla weefſchanahs Wihnê. No Sweedrijas: ſrihſini ſtary Sweedreemun Dahneem. No Franziyas: Doſehna apſuhſefchana. Printſcha Napoleona grabwata. No Rohmas: pahweſta runna. No Spaniſas: pariġu dumpjoſchanahs, — jauna walſis Murziġa. No Turziyas: ſrihdes leeta ſtary Turkeem un Perſeeſchem.

Jaunatabs ſinnas.
 Jauli pawadotta deena tauteeſchu pulkâ ſakumôs. Iſſtaidrofchana. Mirris un tomehr diſhios. Sinwas. Labbidas un zittu prezza ſirgu. Keelſikunâ. No melleġa to dabbuġa. Graudi un ſeedi.

Geſchſemmes ſinnas.

No Mihgas. Muhſu generaſa gubernators, ſirſts Bagrations, aiſbrauza us Pehterburgu.

— Mihgas Latweeſchu beedriba ſwehtdeenâ iſbrauza ſakumôs; bet leetainſch laiks iſbrauzejeem preekus jauza; zittadi lihſmi laiku pawaddiġa.

No Wakkas. Lai 18. un 19. Juli preekſch Widſemmes Latweeſchem irr ſwarrigas deenas. 18. Juli pulkſten 10 preekſch puſſdeenâs eſſabkabs ſloblotaju gabda konferenġe. Muhſu tautas-ſloblas irr taſſchu tee awoti, is kurreem gaismas-ſtraumehm waiġaga iſwirt, un ſloblotajeem waiġaga tahdeem buht, kas ſcho awotu ſtraumes paweiġina. Tadeht laſtris gaida ar ilgoſchanu, lahbas ſinnas dabbuht par to, to muhſu tautas ſloblotaji ſawâs ſapuljes ſpreekſch preekſch kreetnas audſes dabbuſchanas. Sanahtuſchi nu effoht lihſi 80 ſloblotajeem. Spreekſchana noteekoht Wahzu wallodâ. (Walt. w.)

No Limbaſchem. Tureenas apgabbalâ daudſ ſirgu teekoht ſagti. Sliſtakohs ſirgus gan neſohgoht, bet kur lahds labbaks, tas zeeti taſarga, zittadi wiſſſch ſagta naggôs. Sagli arri effoht leeli pahrgalwiġi: wiſſi ſirgem, kas wiſſeem laikam naw pa prahſtam, nonemmohht diſſu-pinneſtu no preekſchas lahjahm un tohs waj pee pakkas lahjahm waj pee taſla peeleeoht, turklaht wehl rakſtu peeſprauschoht, lai ſirgus ar diſſu pinneſleem nepinnoht, jo zaur to taſſchu ſirgu no wiſſu naggeem neisſargaschoht. Laudis dohma, ka tahds pahdrohſch ſaglis zits neſtahds ne-effoht, kas tas is Walmeeras bruggu teefas iſlauſees ariſtants: Wiſſu weetahm effoht pamanijuschi, bet neweens nedrihtſtoht wiſſu ſakert, taſpehġ ka tas ſew revolveri klaht turrotees.

No Nehwales. Schihs pilſſeſhtas ſuhrmanni biġa „ſtreiku“*) iſdarrijuschi, ta ka neweens ſuhrmannis wairs nebrauza, bet wiſſi dihlâ ſtabweġa. Schahda noſtahſchanahs biġa nu iſzehlſeſhs, ka ſuhrmanni dabbuġa preekſch brauſſchanas jaunus zennu norahditajus Kreemu, Wahzu un Igaunu wallodâ, lai laſtris brauldams ſinnatu, zil wiſſam par brauzeenu jamakfa, jo neretti ſuhrmannu puiſchi wairak praſſa, neta wiſſeem peenahkabs. No eſſabkuma ſuhrmannu ſaimneeki dohmaja, ka zaur tahdeem zennu norahditajeem wiſſeem ſtahde iſzeſſchoſtes un taſpehġ minneto „ſtreiku“ iſdarrijuschi: Sinwams pilſſeſhtas waldiſchana tahdu buhſchana newarreġa atkaut un taggad ſuhrmanni ſawu darbu

*) „Streika“ apſlahſchanaſ, tohs noſaukta ſopulſchanaſ jeh ſabuntoschanaſ, lai no ſameem darbeem un darriſchanaſm apſtabjabs.

usfabkufchi, atkal brauz kà braukufchi. Arri fubr-
mannu fainneeki taggad effoht atfinnufchi, ka fchabdi
jennu norahditaji winneem ne-effoht par fchabdi.

No Kurssemes. 3. Juli pullsten 7. pawal-
kare, eespehra pehrkõns As wilku muijchas rija,
patlabban kad schibdi us rijas juntu tuppemami
jaunus schkindeles juntam peenaglojufchi. Pehrkõns
gan nau schibdus aiskabris; bet 3 schibdi no ta
treekuma kà falmu kuhlifchi no juntu nowehlfchees
semme, bet palikufchi dshwi un weffeli. Nebija 10
minutes pagahjufchas, tad wiffa rija bij ar uggunt
apflachta un tahs appaffch wehja buhdamas zittas
ehkas tappa arri ar uggunt apmehtatas. Tad arri
fahka lohpu laidars un firgu stakki degt, kà kà no
leelas ugguns wilnoschanas wairs newarreja ne flah
tapt. Trihs ehkas tad nu ar uggunt aifgabja un
230 wesumi ahboltina un feena un zittas leetas,
kas no eefchhas nebija til drihs wairs glahbjamas,
arri fadegga. Stahde deefgan leela! — Kà dshd-
tad arri tai paschà deenà Preekules basnizà pehr-
kõns eespehris; bet bijis aufsts fpehreens. Gar
Preekules dseltes zetta bahnuscha fibbens gar no-
weddeja kahrti tai paschà deenà lahgu lahgeem no-
laidees semme. (Latw. awif.)

No Leepajos. Tureenas Gheru draudse, kà
Wahzu Rihgas awife raksta, preekfch kahdeem 6 gad-
deem bija nospreeduse, few jaunu basnizu buhweht.
Winna isgabaja few preekfch tam atkufchanu no
waldibas un tad peenehma few architektu. Buhwe-
fchana fahkafhs un pehz daschu kawelku pahrspeh-
fchana taggad basniza gattawa, bet nu rohbahs pa-
wiffam zits kawelkis: daschi is drandses lohzeekem
taggad naw ar basnizas buhwi ar meeru. Tiffa
fakaulka pilna fapufze un kad balsoja, tad balsu
wairums bija prett basnizas buhwi, tas irr, leelala
dakka nebija ar meeru, bet grihb, lai basniza tiftu
pahrbuhweta. Ihpafchi winni tam pretti, ka basni-
zai trihs kuppeles (appakt tobrni) un tapehz pagehre,
lai kuppeles noplehfschoht. Buhtu janoschelo, ka
tahdà wihsè gresno buhwi ismaitatu, bet tomehr
zerr, ka draudse apdohmasees un negribbehs, lai kup-
peles noplehfschoht.

No Susd alas. Schinni pilsehtà bijis leels
ugguns grehls tai 9. Juli 12 akmenu un 14 kohla
nammi nodeggufchi. Stahde fneedsotees lihds kah-
deem 250,000 rubkeem. No fcheem nodeggufcheem
nammeem tiffa pufse bijufe ugguns apdrohschina-
fchanà eelitti.

No Dinaburgas. Tai 18. Juli muhsu augsts
Kungs un Keisars liffa Dinaburgà noturreht faldatu
munsterefchanu un karra pulkus teizamà kahrtibà
atrasdams, isfazzija wiffeem waddoneem un wirf-
neekem Sawu Keisarifu labpatifchanu un darwinaja
faldateem kas ar kahda karra gohda fihmi bija pufch-
koti, latram pa 3 rubli, teem zitteem pa 1/2 rubla.
Tapat muhsu augsts Keisars deenu preekfch tam,
tanni 17. Juli, liffa noturreht faldatu munsture-

fchanu Grodnas pilsehtà. Arri fche karra pulki
israhdija teizamu kahrtibu un isturefchanohs, kà
ka generata adjutants Potapows eemantoja augstu
Keisarifu pateizibu un zitti wirfneeki augstu Keisarifu
labpatifchanu; faldateem tiffa peefchfirta naudas
bahwana.

No Pehterburgas. Generata adjutants Tre-
pows muhsu augstai Keisereenei un leelfirsteenei Ma-
rijai laimes wehlfchanu us wahrda deenas peefuh-
tijis. Us tam muhsu augsta Keisereene atbildejufe:
Ar ihpafchu preeku fanemmu tohs Man no juns
peefuhittas laimes wehlfchanas, kurràs Pehterbur-
gas eedshwotaji fawas padewigas jufchanas isfaz-
zjufchi.

No Maslawas. Schinnis deenas pee Lasa-
rewa instituta pahrbuhwefchanas strahdabami, strahd-
neeki atradda naudu, kahdus 400 wezzas selta un
fudraba naudas gabbaluz, kas tur bija eerakti.
Schihhs naudas wehrtibu rehkinajohht us kahdeem
400 rubkeem un nauda effoht lihds 500 gaddeem
wezza. Janoschelo, ka strahdneeki leelaku dakka no
fchihhs atrastahs naudas patehrejufchi, to schenkõs
atfahdami.

No Maslawas. Preekfch diwi gaddeem leelas
bailes bija wiffu Maslawas apgabalu fagrabhu-
fchas, jo wallodas bija ispaustas, ka leels tihgeris
is swehru dahrsà ismuzzis, tureenas apgabala ap-
fahrt daufotees, zilwelus un lohpus plohfidams.
Tahdas paschas bailes taggad atkal tureenas fahdis
baida, jo kahds breefmigs swehrs, ko gan neweens
naw ihfki redsejis, tur aplahrt kuffotees. Strahd-
neeki pa weenam wairs nedrihft us laukeem strah-
dacht; kad eet pee darba, tad pa desmiteem un wai-
raf us reisu. Dauds pilsehtneeku, kas pa waffaras
laifu us semmehm bija aishraukufchi, taggad atpakt
pahrbraukufchi. Ja nu fouschu wallodahm gribbetu
tizzetu, tad tas effoht warrens swehrs, kas tur ap-
fahrt blankstotees; bet taifnibu faktoht gan zits ne-
kahds swehrs nebus ka kahds luhfs. Lai arri
buhtu kà buhdams, tomehr bailes tur leelas, pat
behrneem nelauj ahra eet.

No Uralstas. Kreewu awifes „Golofs“ raksta,
ka tureenas apgabala behdigs ruddens gaidams.
Weetahm labbiba tiffa pufslihds noaugufe, weetahm
nekas naw audsis; bet feena bijis papilnam, kà ka
pee feena eewahlfchanas strahdneeki is kaiminu gu-
bernahm bija janemm. Pee Uralas kafateem jaw
labbu laifu leels maifes truhkums raddees un war-
retu gandrihs fazzihht; babs. Par nelaimu tur arri
iszehles tas kà nosauktais Sibirijas mehris, kà ka
Uralstas apgabala peezu deenu laika wairaf neta
150 firgu krittufchi.

No Odeffas. Leels damfluggis, kas no Odeffas
pilssehtas isbrauz, irr us feltumu usbrauzis. Rakts
bija tumfcha, kad fuggis brauz, un kad prett pull-
sten 3 no rihta wehtra apstahjabs un beesà migla
isflhda, tad fuggineeki eeraudfija, ka winni breef-

mingâ klints tuwumâ atraddahs. Gan nu tuhlinas fuggi greefa, bet neko nelihdseja. Ruggis usfrehja us affo klinti un dabbuja zaurumu; bet uhdens to-mehr nespehja zeeti buhweto fuggi pildih, tà ka fuggim newaijadseja nogrimt, Ne ilgi pehz tam zits fuggis scho eeradstija un nabza winnam palihgâ. Skahde sneedsotees lihds 80,000 rubteem.

Ahrsemntes sinnas.

No Wihnes. Kahda Wahzu amise raffta, ka Austrijas ministerija palekocht brihwprahligata. Ihpaschi mahzibas jeb tautas apgaismoschanas ministers wairs tà skohlotaigus neapspeeschocht, bet teem wairaf brihwibas atkaujoht. Arri kardinala Klauschera eespehschana us ministeri Stremajer ne-effoht tahda, tà to daschas amises ispauduschas. Tahda wehsts teescham patihkama, jo garrigneeku rihkoschanahs mehds wairaf pahwestam nefa walstei un tautai par labbu strahdaht. — Tad arri wallodas ispauduschahs, ka kardinols firsts Schwarzenbergs isrihkoschoht leelus basnizos swehttus — Praghas bistapibas zelschanai par peemianu. Tas notizzis preelsch 900 gaddeem.

No Wihnes. Persijas Schahs taggad Wihnes pilsehtâ. No eesahluma bairjahs, ka Schahs us Wihni nenahschocht, jo daschas amises bija ispauduschas, ka tohleera sehrga Wihne plohsotees, bet tà taggad redsam, tad Schahs par tahdahm wallodahm neko nebehdadams, tomehr atnabzis.

Kad winsch atbrauza, tad bija dauds augstu fungu sanakluschi winnu apfweizinaht. Taggad nu Wihneeneekem dauds to runnaht un spreesi par jauno augsto weefi. Sinnams Perseescheem zittadi dshwes tiklumi un eeraddumi, tapehz dascham to brihnetees, dascham arri to pasmeetees. Lai gan Schahs tiklai ihu laiku Austrijas rohbeschâs, tomehr jaw daschadus stahstinus par winnu zits zittam sinn pastahstih. Ka schahdi stahstini naw wiffi pateestba, ta jaw saprobtama leeta. Ihpaschi Schahla powaddoni un fullaini mas patihschanas pee Austreescheem mantojuschi; Austreeschi winnus turoht par tohti kuhrem zilweeem, kurreem patihkocht dihtâ stahweht, neta darriht. Tâ par prohwi, tad Schahs atbrauza, tad winni Schahla apdeeneschanu nodewa Wihnes pilsefullaineem un paschi par fama lunga apkohpochanu wairs neruhpejahs; bet us fameem sofahneem nolikkuschees gulka. Schahlam arri ischetri sunni, to winsch tohti isturroht. No winna diweem jah jameem sirgeem, kas winnam teel lihdsâ westi, weens us zetta few kahju fameschgejis. Scho sirgu winsch mehds us parahdehm jeb saldatu munstureschanu jaht, kas winnam par gohdu teel isrihkotas; tapehz daschi dohma, ka Wihne ahtrati preelsch Schahla nenoturreschoht saldatu parahdi, eefam minnetais jahjams sirgs neubuschocht isweffetojees. Par Schahla dshwi Wihnes pilsehtâ runnajoht jafalka, ka ta deesgan weentahrscha. Samu brihwu laiku jeb

stundas, kad winsch us weefbahm jeb zittur fur naw isgabjis, winsch mahjâs pawadda tahdâ wihse: us ottomani (fawadu sofahnu) gulleedams winsch pihpa fawu pihpu; brihscheem arri panemm tahfeli un us tahs kaut to ussihme, tad atkal nodsehch. Pee tam winsch arri pehz austrumneeka dshwes eerad-duma dauds kaffeju dserr, tà par prohwi weenas deenas laika kahds diwdesmit taffes kaffeja istul-schoja.

No Sweedrijas. Starp Sweedreem un Dahneem taggad kildas radduschahs lohtschu deht, tà ka Dahnu walbiba isfuhthjuse farra laiwas, lai tahs Sweedru lohtschus sakertu, ja tee laiwas zaur Sundu westu. Dahnija preelsch femis grihb to teefihu ustaupih, ka tiklai winnas lohtschi pa Sundu lai fuggus wadditu; bet nu daschreis gaddahs, ka tik dauds fuggu waddami, ka Dahnu lohtschi ween nepaspeh.

No Franzijas. Karra waddonis marschals Lasehns, kas Pruhfchu Frantfchu karrâ Mehes stansti aistahweja un wehlat Pruhfscheem nodewa, tikla apfuhdsehts, ka ne-effoht fawu peenahkumu isdarrijis. Pehz apfuhdsechanas tuhlin fahlahs ismekleschanas un tas bija leels, warreni leels darbs. Pee ismekleschanas tikluschi lihds kahdeem 400 leezineekem ween pahrlauschinati, raffti par scho leetu pildocht wairaf grahmatu sehjumus. Taggad schi milsu ismekleschona jaw irr beigta un spreeschana nodohhta farra teefahm.

No Parihses. Prinzis Napoleons, kas nopuhlejahs, lai tiktu no Franzijas waldbibas par generali atkal atsibts, nupat farakstijis grahmatu un to laudis islaidis. Schinni grahmata nefahdas swarrigas leetas neatrohnahs, kas laut tà preelsch wehstures derretu; bet prinzis Napoleons arri naw grihbejis, to derriga preelsch wehstures farakstihits, winnam pee tam pawiffam zits nodohms bijis. Winsch grihbejis preelsch fawas partijas, preelsch Napoleona familijas strahdaht, lai ta weeglafi kuhthu us Franzijas trohni. Minnetâ grahmata irr isstahstihits, tà fennat Tjehrs prett Napoleona familiju isturrejees, ka winsch draubstigi ar winnu farakstijees un to usteizis. Tjehram, kas preelsch Drleanisteem turrahs un republikas preelschneeks bijis, Tjehram tahda peerahdischana naw patihkama, ka winsch Napoleona familiju usflawejis. Prinzis Napoleons zaur fawu grahmatinu laikam til dauds buhs panahjis, ka Tjehrs tautas weetneeku fapulze prett winna partiju nestrahdahs.

No Rohmas. Pahwests us teem jauneem biskapeem, to winsch nupat fawos ammatos bija eezehlis, effoht schahdu runnu turrejis. „Es jums wisseem schorih, pee Deewa kalposchanas esmu fawu swehtibu dewis, taggad jums kahbus wahrdus teil-schu, bet tohs jums nebuhs aismirft. Jahnis fawus mahzektus aishuhthija pee Pestitaja praffiht, waj winsch pateesi effoht tas Messijas. No Jesus at-

bilbeja? Wiaſch neteiſa wiſ: es tas eſmu; ne, wiaſch tillai teiſa: fallat Sabnim, tee neredſigee redſ, tee turlee dſtrd u. t. j. pr. Ar tahdu atbildi wiaſch griſbeja faſziht, ka wianna darbi apleezina, ka wiaſch effoht Meſſijas. Tà arri es jums fallu, mihtki braht, darrat tà pat. Darrat tà ka wiſſi juhs par tahdeem atſiht, lahdeem jums jabuht, pee juhsu darbeem. u. t. j. pr.

No Spanijas. Tillai behdtigas ſinnas taggad no ſchihſ nelaimigas walſts ſtabſtamas. Wiſſur dumpis un karroſchanahs. Trihs daktás taggad tà falloht Spaneeſchi ſchlihrufchees: weena partija, kas pee taggadejas waldbibas turrahs, ohtra partija, kas pee Don Karlos turrahs un par karliſteem teel noſaukta un tad wehl treſcha partija. Wiſſas trihs ſawà ſtarpà irr naibà, tà ka katrai iſnahl prett diwahm turretees. Taggadejai waldbai, kas pehz likkuma eezelta, naw ta eeſpehſchana ſawus prettineelus ſawaldſinaht; arri wianna truhſt weenprahtibas ſtarp paſchas lohzekeem un bes tam wehl waijabeſtu, tad waldbai buhtu gudri un iſmannigi karrá waddoni. Kad prettineelus pirms karrá pahſpehtu, tad meers jaw gan raſtohs. Pee waldbibas karrá pulkeem wiſſa uſtizziba un pallauſiba ſubduſe. Kreetni karrá wiſtri turra to par ſawu leelako mantu un augſtako gohdu, ka wianna ſawai waldbai uſtizzigi un pallauſigi; bet taggadejas Spaneeſchu waldbibas karrá wiſtri to ſchleet pawiffam aiſmiruſchi. Taggad neretti noteekahs, ka is waldbibas karrá pulkeem ſaldati aiſbehg pee karliſteem jeb pee zitteem dumpineelem peeſtahjahs. Kahda nekahrtiba zittás walſts darrifchanás zaur ſchahdu buhſchenu iſzeekahs, weegli ſaprohtams. Deenwidus Spanija dumpineeki few jaunas walſtis zehluſchi, un ta jo ſwarrigala no ſchihm irr Murzija ar ſawu galwas pilſſehtu Kartagenu. Wianna par waldbineeku uſmettees tas jaw paſſiſtamais Kontreras. Schis nu zittahm walſtim un waldbahm aiſlaidis ſinnu, ka Murzija effoht no Spanijas atſchlihrufchehs un palikkufe walſtis patte par fewi. Kontreras arri eetaiſjiz miniſteriju, preeſch kam miniſterus eezehlis. Lai ſcho ſawu walſti warretu iſplattih, wiaſch ſubtoht karrá pulku, us tahm pilſſehtahm, kas prett waldbibu ſazehluſchahs. Granada tàpat prett waldbibu palikkufe prettineeze, bet wianna waldbai padohthoſ, ja waldbiba wiannaſ nolihgumus peenemtu. Waldbiba ſinnams to nedarra, bet grihb, lai Granada bes kaut kahda nolihguma padohdotees un nogaidoht, to waldbiba noſpreedihs. Ta waldbiſchana, kas ſchim brihſcham par Granadu walba, iſlaiduſe pawehli un prohti tahdi: baggateem teel uſlikta maſſaſchana no lahdeem 60,000 rubkeem (100,000 euros), baſnizas janoahrda, baſnizas pullſteni jeb ſwannai jaikauſe un is teem nauda jakall, wiſſ, kas waldbiſchanai peederr, teel atnemts un preeſch dumpja iſleetahts u. t. j. pr. Sewillas pilſſehta tàpat ja wehl ne tralloſti ſtrahda. Manta teel atnemta un wiſſeem iſballita. Daubſ weetás

atradda petroleumu muzzinas, lai pee rohlas buhtu, kad waijabeſtu dedſinaht. Kad waldbiſchana karrá ſpehtu aiſſubhtija, lai ſchahdu tralloſchenu ſaguſſitu, tad dumpineeki ſahla pilſſehtu laupiht un grihbbeja to wehl aiſdedſinaht, bet gohds Deewam to nepaſpehja. Par Karliſteem runnajoht, jakalla, ka teem lauſchana wairſ ta neweiſahs, jo effoht tilluſchi ſalauti.

No Turzijas. No Wiſnes Perſijas Schahſ dohſchotees us Turku ſemmi pee Sultana. Nu ar ilgoſchanohs gaida, tà Schahſ ar Sultanu iſlihdſinaſchotees. Starp Turku un Perſeeſchu waldbiſchanahm jaw gaddeem paſtahw ſtrihdini. Kad zittas waldbiſchanas nebuhtu raudſijufchas ſameerinaht, tad ſtarp Turkeem un Perſeeſcheem warbuht jaw ſen buhtu leels dumpis iſzehlees. Ta ſtrihdes leeta irr tahda: Perſijas waldbiſchana grihb, ka Perſeeſchi, kas Turku ſemmi dſihwo, ne pehz Turku likkumeem, bet pehz Perſeeſchu likkumeem tillu teefati. Turku waldbiſchana beidsamà laika pawehlejufe, ka Perſeeſchi tàpat ka Turkijas pawalſtneeki pehz Turku likkumeem teefajami un wianna darrifchanas iſſchlihramas. Nu redſehs, tà abbi waldbineeki, Schahſ un Sultans, ſawà ſtarpà iſlihgſ.

Jounakahs ſinnas.

No Bertines, 26. Juli (7. Auguſt). Spanijas waldbibas karrá pulki Balenzija eegahjuſchi. Londohne. 25. Juli (6 Auguſt.) Waſſar tillu beigtſ parlaments. Trohnu runnà tillu eewehrohts, ka zaur Edinburgas herzoga prezzaſchanohs jauna draudſibas ſaite ar Kreewiju tilluſe teeta.

Jauki pawoddita Deena tanteeſchu pulkà ſallumòs.

Kad if weens lohzeelis pee zilwela meefas weſfels, tad arri wiſſa meefa irr ſpirgta un lihgfma. Tàpat tas irr taggad ar mums Latweeſcheem, kad weens pulzinh un kad tas arri jo wiſſumafais kahdà weeta un tehwiſas mallà preefus irr haubijis un peedſihwojis, un ja till lepnis pee fewim ween to nepaturr, bet arri ſaweem tautas-brahkeem no ſawas preeſa pilnas kruhts to ſahſta, tad wiaſch warr drohſch buht, ka wianna preeki wiſſai tehwijai par preeku buhs. Jo ſchee pulzini, tas irr tahs daſchadas beedribas, kas jo deenas wairal muhſu widdà augotin aug, — irr muhſu dahrgas tehwiſas dſihwee dihgki, kas ar katru deenu wezzaki tapdami peenehmahs ſpehta un diſchumà un no tehwiſas weffeligas ſafnes leezina. Tahds dſihws dihgkis irr arri ta beedriba, kurras preeſadeenu es tà weeſis laimigs bija lihdsà haubih un kurras lihgfmiſu arri man bija wehlehts lihdsà ſtattih. Ta irr Dihgas „Berribas beedriba“, kas ſwehtdeena 22. Juli ſawu ohtru iſeeſchenu ſallumòs ſchinni waſſarà noturreja. Jo tà ſchihſ beedribas lohzeeki itt wiſſi gandrihſ Latweeſchi ween irr, tad arri gandrihſ no wiſſahm Latwiſas walſtim tautas-dehli un tautas-meitas wiannaſ pulkà irr, kas pa daſchadeem zeekem un pa daſchadeem laikeem Dihgà ſalaffijufchees un tag-

gad sem weena faroga weenojuschees, weens ohtram palihdribas-rohlu sneedsahs. Tã tab es zerru, ka il kãrs Latweetis, tad schihs weenteefigas rindinas lassihhs, to ar preeku darrihs, jo gan ne weena malla tehwiã ne raffees, no kurrenes kad wairak tad lahds pahris no winnas lohzeekteem nebuhs nahfufchi us Rihgu fawu dshwes-weetiau usnemt. — Kad pullsten astonõs no rihta pee beedribas kohrteta fwehtubeenas weefi jam bija fapulzejuschees, tad preefschneeziiba isballija fwehtku kruhschufihmes un tad pullsten dewindõs no fawa preefschneeka wadditi un ar fawu farogu papreefschu karrawihru musikas pawaditi, wiffi dewahs lihgsmit us fwehtku-weetas profahm, salka mesha widdũ. Jau ne taktu no paschas fwehtku-weetas bija taifita garra eela no saktahm behrsa meijahm, ar farkanahm lintahm rohtatahm. Gelas gallã pa smulleem gohdawahrteem eegahjahm us paschas fwehtku-weetas, us salka lihbsena klaijuma, kas arri wifs aplahrt ar saktahm meijahm apstahdihts un tapat ar farkanahm lintehm bija gresnotas. Pateescham jauka usfatta, lo rihtafaula mibligi apspihdeja. Musikim spehlejoht, nostahdija karrogu lihds ar dauds maseem karrodineem paschas fwehtku weetas widdũ un musikis eenehma fawu weetu. Bet nu arri bija pullstens laban 10 un pats hasnizaslais, kur wiffu kristitu kauschu pasfaule Deewam fawam Kungam pateizibas uppure. Ir „Zerribas“ preefschneeziiba tuhliht usainnaja fawu draubst, wannai palihdseht to paschu darriht. Papreefschu nodseedaja Lehgerlanka jaukts kohris lihds ar Martindraubses kohra lohzeekteem no Schneider l. dirigeereti to garrigu dseefmu: Grehls irr tewim zilweks kawehtr., tad beedribas preefschneeks Faerber l. turreja spehzigu runnu, kur wiffu pirms Deewam pateiza par wiffu labbu un tad Deewa schelastibai nowehleja muhsu augstu kungu un keisaru Aleksanderu II. un wiina augstu laulatu draudsent Mariu Aleksandrownu, kurras wahrda-beenu mehs fwehtdeen swinnejahm, tad beedribas lohzeektus usflubbinaja us weenprahribu, jo til zaur weenprahribu mehs tiltahk effam tillufchi, zittahk taggad stahwam. Weenprahribu ta irr, kas Latweeschus pehz ilgeem grubteem gadbeem attal speedust weens ohtram rohlu sneegt un weenprahribu til palihdsefchoht arri „Zerribas“ beedribat us preefsch wehl jo wairak selt un peenemtees. Tad runnaja Meelehn l. firfnigus wahrbus us fapulzejuscheem beedreem un isskaidroja, kadehk fawu preeku deenu ne-effam fahfufchi ar danzofchanu un lihgsmitu; tadehk to nedarram ka tahs pahri stundas mums wiffupirms japawadda ar augstatahm leetahm un ka mehs fwehtijam schodeen trejadus fwehtkus: pirmee, Deewa ta muhschiga kehina duffas deena, ohtree, muhsu wiffufscheligas keisereenes Marias Aleksandrownas wahrda-beena un treschee „Zerribas“ lihgsmitas un preeladeena, jo tad til ween warram ihsti no firds preezatees, kad wiffu pirms tam pateizibu atneffam, kas mums til taktu

palihdsejis, ka mehs schat jauka birsite warrejahm fapulzeetees. Jo zerriba us wiina muhs nepamett launã. Tapatte zerriba arriõsan padarrija, ka nu Latwju gars jaunã flaitumã fahl mohstees, kas wairak ka feschimts gaddus bija faistihhs. Gan Deews sinnaja, kahda labbuma deht tas mums ta bija nolikts, bet ka nu tas irr pagahjis un brikwibas faulite zaur keisaru Aleksanderu I uslehlufe un zaur Aleksanderu II augstaki usreetejufi, tad lai arri mehs parahdamees schihs brikwestibas zeenigi un pateizibu rahbidami, lai zihnamees un puhlejamees ka wihri il weens fawã weeta. Jo dauds kas jau irr darrihts, bet wehl wairak mums stahw preefschã, kas irr un kas buhtu darrams. Un tahdus teem lihdsigus un jo pilnigatus wahrbus schee abbi kungi runnaja, kurras wiffus es sche nespehju uskrastihht, bet kas klaufitaju firdis wehl jo ilgi peeminã paliks. Tad nolassija weens lungs luhgchanu par muhsu keisaru, wiina augstu laulatu draudsent Mariu Aleksandrownu, kurras wahrda-beenu mehs ta deenã swinnejahm un par wiffu keisara nammu un wiina peederrigeem un pawalstneekteem. Wiffi fapulzejuschees us to nodseedaja, karramusikim lihbsa spehlejoht: Deews fargi keisaru! un ar „Muhsu Lehws“ preefschneeks scho fwehtu brikdi nobeidfa. Pehz pullsten diwpadsmiteem tappa fwehtkubeeena atklahta ar polonesi un ar to eesahlahs fwehtku ohtra pufte. Danzofchana pamihfchus ar tautasdseefmu nodseedachanu wihjabs flaitã wirknẽ lihds pullsten astoneem walkarã. No dseefmahm, zil ween klaufitees dabuju un zil no tahm wehl aminnohs, kas wiffas jauki no augschã minneteem kohreem tappa nodseedatas bija: Lihgo lairwa us uhdena, Rihga dimd, Balta pufte, Sehns un rohse ic. Latweeschã firds aif preekeem waj pufchu plihst, kad dshrd Latwijas klaijumus jo deenas jo wairak aif jaukahn kohschahm Latwju flannahm lihgojam. Pehz pufsbeneas ap pullsten tshetreem un no ta laifa lihds walkaram wifs leelais plazzis jo glihschi issfattijabs, kad arri tee fwehtku weefi wiffi nesanahja, kad no rihta leetus mahlonus bikhamees lihbsa nebija nahfufchi. Tautas jaunelku fahrtus waigus un glihschus apgehribus usluhkojohht katra firds teem schohs gohdigus preektus wehleja, ka to weegla danzi lihds ar tautas jaunelkeem pa salku mauriau aiflihgojabs. Ja padshwojuschi nesmahdeja fawas kahjas drufku zillaht, eedohmadamees muhsu firma tehwa Stendera wahrbus: Dantschi, preekt irraid wehleti, kad tee deenasdarbi pabeigti. Tã wiffi tillu tillam ispreezajufchees, fapulzejamees walkarã pullsten astonõs us preefschneeka balst pee karroga. Preefschneeks wiffieem firfnigi pateizabs par dallibas nemchanu un musikim spehlejoht, karrogs tappa pazelts un nu: Ar Deewu jaukais mesh! atpalkat us fawahm mahjuweetahm. Lihds beedribas kohrteli wiffi wehl kohpã, weenmehr musikim spehlejoht un tur no preefschneeka usmuddinatti trihs reis hurrah par laimigu isdohschanohs is-

fauſuſchi weens ohtram rohku dohdamees ſchlihra-
mees uf attal farebſeſchanohs nahkoſchâ reiſâ.

Ko ſche wehl klagt peeleeſu irr taſ, ka ſchahdas
preefudeenas beedribai par labbu irr. So neween
ka beedri ar ſawahm ſamilijahm ſmuſſâ dabâ is-
preezatees dabbu, bet dabuhn arridsan weens ar
ohtru ſatiktrees un weens ar ohtra behdahm ka arri
weens ar ohtru naſtahm eepaſihtees. Darbadeena
jau tâ paet deena paſſat deenai ſuhri ſtrahdajohſt,
ſur retti weens tautas lohzeſſis ar ohtru wahrdu
warretu parunnahſt, jo darbs jaſtrahda un deeniſchla
maiſe ſew un ſawejeem jagahda. Bet ſchahdâ deenâ
tad labpraht wiſſu grubtummu aiſmirſt un jo mihti
weens ar ohtru fateelaſhs. Raj gan eefahloht taſ
muſſu tautai wehl tâ naw paraſts un daſch warr
buht dohma, wianam weenam til ta deena peeder-
roti, bet kad taggad jau til labbi weizahs un ne-
warr ne zik tahdu uſrahdiht, tad zerram, ka ar Deewa
palihgu uf preeſchu jo labbati ees. Un jo pee
ſahdas beedribas wairaf lohzeſſu, jo labbati eet wiſſai
beedribai, tâ arri katram ihpaſcham lohzeſſim. „Zer-
ribas“ beedribai plauſtſoſcha nahkamiba gaidama, jo
wiana appaſch ſawa karroga ſlaita wihrus, kaſ
beedribas noluhku ſaproht. Augſta laime tai!

J. R.—n.

Iſſkaidroſchana.

(Se Sultes.)

Balt. wehſtneſis ſawâ 26. nummurâ paſneedsa
raſſtu*) par eſſameni, kaſ 21. Suni tikta noturrehts.

Raſſta eefahlumâ atrohdam ſinnu par eſſameni-
kaſ pehz zeen. raſſtitaja dohmahm lohſti labbi isde-
wees — ſcho ſpreedumu wiſch ſarakaſtijis, eewehro-
dams ko pats redſejis un pahrbaudijis — un ſawa
raſſta beigumâ pahſpreeſch zittas pee ſtohlaſ pee-
derrigas leetas, bet tâ lâ to no zitteem dſirdejis.
Sinnams is ſchi awota, is kauſchu wallodahm, ne
il reiſas tihra pateeſiba ſmeſſama.

Arri zeen. raſſtitajs, to apdohmadams, tiffai wiſ-
pahri apſpreeſch, ko no zitteem dſirdejis, un ſchim
ſpreedumam pilnigi peekrihtam.

Papreeſchu ſawâ atbildê peeminneſim to, ſur ar
zeen. raſſtitaju eſſam weenis prahtis un tad tahs
ſinnas plaſchaki iſſkaidroſim, kurras zeen. raſſtitajs
pehz kauſchu wallodahm, bet mehſ is ſaweem paſchu
peedſihwojumeem eſſam ſakrahjuſchi:

Kad zeen. raſſtitajs ſakka: „ſtohlaſ ſwehtis pee-
nahſums irr, neween par behrna garrigu uſplauſ-
ſchana ruhpetees, bet arri par to, ka lai behrns
meeſigi nepanihſt,“ tad mehſ ſchahbus wahrduſ
par pilnu pateeſibu aſſihſtam. Arri eeraugam par
derrigu un ſwarrigu, ſchahdas waijadſigas leetas
pahſpreeſchana nemt.

Ar behrnu apkoſpſchana tautas jeb kauſchu ſtoh-
laſ deesgan ſlitti klahjajs! Leelatai ſtohlaſ behrnu
dakkai jaisteek lihſ ſeſtdeenai (ſwehtdeenu winni

mehſ mahjâ buht) ar aukſtu, fauſu bairibu is ſawas
daubſakht netihras ſtohlaſ kuller, bes ſahda ſitta
ehdeena paſchâ aukſtâ ſeemas laitâ! Garrigu bairibu
ſtohlaſ behrneem gaddu no gadda wairaf un lab-
baku paſneeds: ſtohlotaji ſtohlu ſinnaschana krietnaki
mahjiti, ſtohlaſ grahmatas derrigakas un labbas,
tâ par prohwi „ſtohlaſ maiſe“, lohſti teizama grab-
mata, irr garram ſtiprafa maiſe nefa ta maiſe, ko
ſtohlens is mahjahm panehmis un no kam wianam
gruhti jaisteek. Bet waj ſchij buhſchana, ja ihſti
gribbetu, newarretu palihdſejt.

Kad wiſſi pahrtikkuſchi wezakee ſaweentohs un
par nepahrtikkuſcho wezzato behrneem muſchſas to
gahdaſchana uſnemtohs, tad gan nebuhtu grubti,
til dauds promianti ſadabbuht, ka ſtohlaſ behrneem
il deenas warretu ſiltu ſuppu paſneegt; jo tuwumâ
ſeemas raſtohs, kaſ ſuppas wahrſchana un isdall-
ſchana par ſahdu atlihſſinaſchana uſnemſees un ſcho
atlihſſinaſchana muſchſas labpraht no ſawas puffes
dohs.

Kahdâ wiſſe taſ buhtu isdarrams, to dityſ no-
ſpreeſtu, kad pirms til buhtu weenojuſchees, ka taſ
jadarra.

Mehſ jaw wairaf gaddus ſaweem laulu ſtohlaſ
behrneem diwreiſ pa neddu no muſchſas ſiltu ſuppu
peefuhſtam (par laimi ſtohlaſ nams tittai ſahdas 3
wertes no muſchſas). Taſ nu gan wairaf ka netas,
bet taſchu pa maſ. Buhru pateeſi nahkamai audſei
par ſwehtibu, kad ſcho buhſchana neween eewehrota,
bet arri pee tahs kertoſs, jo til tad ar mahziſcha-
nohs weizahs, garriga attiſſiſchanaſ uſplauſt, kad
arri par meeſas peenahſamu aſkolpſchana gahda.

Til tahti ar zeen. raſſtitaju eſſam weenis prahtis,
jo muſſu laulu jeb pagastu ſtohlaſ atrohdam leelus
truhſumus behrnu meeſigâ aploppſchana, taſ irr
wianu pahrtikſas ſagahdaſchana; bet tad zeen. raſ-
ſtitajs minnetus truhſumus us muſſu menteeſchu
ſtohlu ſihme, tad mums japrettojajs, tâpehz ta
ſchahdi truhſumi ſchê neatohdohs.

Zeen. raſſtitajs naw ſtairas ſinnas dabbutis,
kaſ ihſti bija mahnej.ms, jo arri daſchi ſtohlaſ
behrnu wezakee, kaſ ar koſti naw ar meeru, man
ſazzijuſchi, ka „koſte gan ne eſſoht par tnappu un
plahnu, bet par praſtu.“

Par mannas ſtohlaſ ehdeenu (koſti) runnajohſt
man jaſalka, ka ehdeena irr papilnam, w aſch irr
labſ un krietni ſagattawohis; to katris apl ezinahs,
kaſ ſtohlu apraudſidams to irr budijis. Lai laſ-
ſitajs labbati warretu ehdeenus apſpreeſt, griebru ſchê
is tahs no ſtohlneezehm raſſtitas wirſchafſtes (ſaim-
neeziſas) grahmatas uſſihmeht, tahdi tikta dohti.
Ruddeni un ſeema ſtohlaſ behrni dabbuta 2 reiſ
pa neddelu galkas, 1/2 mahzinas us katru behrnu,
2 reiſ kahpoſtus, 2 reiſ ſinnas, 1 reiſ ar kartupe-
teem (ar 2 mahz. ſpeſſa) jeb 15 ſtohppeena par
deenu; 1 reiſ beſaputru (ar 2 mahz. ſp. ſſa), ſau-
ſus kartupelus ar zeptahm jeb ſtohwetahm ſilkehm

*) Sſhis raſſis arri atrohnahs Mahj. w. N. 26.

Sluddinafchanas.

Zaur scho tohp tarris usajinachts lam ween eelch Stultes deht Bahrina...

Panfoneeri un panfioneres warr atrast laipnu usnemfchanu par lehtu zennu...

Wesjereene ar labbahm leezibas simehm teel melleta preefch...

Behrni, kurri Rihga skoblu apmelle, warr kosti dabubht...

Lehrpatas

elementar-skoblotaju seminaru schogabb' 1. August usnemfchanas...

Seminaru-inspektors: Waafs. 1 Sinnojums.

Zeenjami semtohpti un lobptuerti, kas Widssemes lauffaimnezibas...

Tahs pirmahs Kreemu dsilwibas-apidroh-fchinafchanas...

Schi lahde ismalka 100 lihps 1000 rublus tublin, lab nomiris...

Eugen Wilh. Muller, Sinder-eela N 11, Heyera mahja, 1 treppi us...

Weens ihpafchums

pa dallat ar ehtabm apbuhwehts, tribs dallas, latra lahbas...

Hugo J. Kaul, masa Kaleju-eela N 20.

Katwarra muischa eelch Ummurgas basnijas draudses...

ahbolu dahris,

Iur papllnam seemas ahbolu atrohnahs. Deht nolihgichanas...

Zehsu Pilsmuischas la arri Kachelamuischas semneclu mahjas...

No jenzures atwehlehts. Rihga, 27. Juli 1873.

Weena plawa,

tas 16 1/2, puha-weetas leela, 11 werstes no Rihgas, pilssehtas...

Balmeeru Alefandera-eela irr tas nams N 55 pahrdohdams. Namnam irr 6 kambari...

Eelch Boldeera's irr tas wej-neclu Krautla nams pahrdohdams. Japeprassa...

Weena semmiju muischina,

itt tuhnu pee Rihgas, itt labba buhshana un kas us sawadu...

Karloauges muischa Leishos, netahlu no Zelgawas. Mosqaitas...

behrsa malka,

ka arri daschabi leetas kosti pahrdohdami pa masafahm...

Kalwenu safnes,

missotas un schahmetas, ka arri faddiku ohgas, leepu...

Udolf Wetterich,

Tahs wissu-labbatahs Sweedru semmes buhw-naglas,

la, bruffu, dubbult-lattu, lattu, wufslattu un grihbas-naglas...

gruntigas un wissu-wezzakas

J. Redlich

Englischu maqasibnes, Rihga.

Drikkehts un dabhuujams pee bilschu-un grahmatu-driffetaja...

Behrni, kas schejeenas stoffas gribb apmelleht, jeb arri tabdi, kas wehl mahzifft...

L. Gorke un beedr, Rihga,

Sinde-eela N 12 appalschaja tabshja. Tur arwe nu atrohnabs...

Kaulu mehflus

pahrdohdam 90 lap. pa rubbu jeb 2 pohdeem.

Superfosfatu

par 68 1/2 kap. par puddu jeb 2 pohdeem eelch ahfsemmes...

Sinder-eela N 12 appalschaja tabshja.

Stunstigus fuhdu-mehflus

Superfosfat,

no Packard Ipswich (Englande) kurri te jau wairat...

N. van Dyk,

Ar scho meh's simtamu darram, ka meh's te Rihga pee...

petroleuma-bohdi

attaisijufchi; meh's apsoblam lehtus zennus un labbu...

Carl Nebermann un beedr.

juntu pappes,

dubbulti asfalteretas ugguns drohshas pahrdohd wissu...

Weenus masus ween-un dimjubgu gresnus tafela...

Kurwju wahgi us fedderehm irr pahrdohdami par 50 rubl...

Zeenigeem pirzejem darru zaur scho simnamu, ka to fennat...

Tai nakti no 20. us 21. Juli Wilsen muischas...

Ar scho meh's simtamu darram, ka meh's te Rihga pee...

Drikkehts un dabhuujams pee bilschu-un grahmatu-driffetaja...